

מדינת ישראל

רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

י"ח בתמוז התשע"ח
1 ביולי 2018

חוזר גופים מוסדיים 2018-9-21
סיווג: כללי

התניות בהסדרים פנסיוניים הכוללים כיסויים ביטוחיים - תיקון

בתוקף סמכותי לפי סעיף 2(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן – **החוק**), סעיף 39(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005 ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, אני מורה כדלקמן:

1. כללי

חוזר גופים מוסדיים 2014-9-14 "התניות בהסדרים פנסיוניים הכוללים כיסויים ביטוחיים" (16.11.14) (להלן – **החוזר**) קובע הוראות שונות על מנת לצמצם את החשש לניגוד עניינים בין המעסיק לעובדיו במסגרת ההצטרפות להסדרי חיסכון פנסיוני. בנוסף, נועד החוזר למנוע התניית מתן הנחה בדמי ניהול במוצר פנסיוני ברכישת מוצר או שירות אחר.

מפניות רבות שהגיעו לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, עולה כי קיים נוהג ולפיו מתן הטבות ברכישת הכיסוי הביטוחי בגוף מוסדי מסוים, לרבות הנחות בעלות הכיסוי הביטוחי הניתנות באופן אישי או בהתאם להסכם בין המעסיק לחברת הביטוח (להלן – **תעריף מופעלי**), מותנות ברכישת מוצר פנסיוני המנוהל באותו גוף מוסדי, וזאת בניגוד לתכלית החוזר.

נוסף על כך, במסגרת חלק מהסכמי העבודה במשק קבועה חובתם של מעסיקים לממן עבור עובדיהם כיסוי ביטוחי מפני אבדן כושר עבודה. במצב דברים זה הנהנה בפועל מההטבה הניתנת אינו העובד, אלא המעסיק אשר מממן את הכיסוי הביטוחי עבור העובד. נסיבות אלו מעלות את החשש לקיומו של ניגוד עניינים בין המעסיק לבין עובדו במסגרת הצטרפות להסדרי החיסכון הפנסיוני, באופן כזה שעלול להוביל לכך שבחירת הגוף המנהל את המוצר הפנסיוני תעשה משיקולים שאינם בהכרח לטובת העובד ושלא בהתאם לבחירתו. ניגוד עניינים כאמור אינו עולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, אשר תכליתו היא להעניק למבוטח חופש בחירה של המוצר הפנסיוני.

לפי תיקון החוזר המוצע בזאת, לא ניתן להתנות הנחה או הטבה בכיסוי הביטוחי בגוף מוסדי מסוים, ברכישת המוצר הפנסיוני ע"י המבוטח באותו גוף מוסדי.

2. הוראות

בחוזר גופים מוסדיים 2014-9-14 "התניות בהסדרים פנסיוניים הכוללים כיסויים ביטוחיים" (16.11.14) יבואו השינויים המפורטים בנספח לחוזר זה, בנוסח המצורף.

3. תחולה

- א. חוזר זה יחול על גופים מוסדיים לגבי פוליסות כיסוי ביטוחי אישי או פוליסות כיסוי ביטוחי קבוצתי שבניהולן, שישווקו או שיחודשו לאחר מועד תחילתו של חוזר זה.
- ב. על אף הוראות סעיף קטן (א), חוזר זה יחול על גופים מוסדיים לגבי פוליסות כאמור שישווקו או חודשו לפני מועד תחילתו של חוזר זה, לגבי הנחות או הטבות שיינתנו או שיחודשו לאחר תחילתו של חוזר זה.

4. תחילה

תחילתן של הוראות חוזר זה ביום 1 באוגוסט 2018.

דורית סלינגר
הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

התניות בהסדרים פנסיוניים הכוללים כיסויים ביטוחיים

בתוקף סמכותי לפי סעיף 2(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן – **החוק**), סעיף 39(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005 ולאחר התייעצות עם הועדה המייעצת, אני מורה כדלקמן:

1. כללי

במסגרת הסכמים קיבוציים או הסכמי העסקה אישיים קבועה חובתם של מעסיקים רבים לממן עבור עובדיהם כיסוי ביטוחי מפני אבדן כושר עבודה או מוות. מכיוון שבמקרים מסוימים גוף מוסדי מתקשר הן עם המעסיק, לצורך רכישת הכיסוי הביטוחי לעובדיו, והן עם העובד, לצורך ניהול כספי החיסכון הפנסיוני שלו, ישנו חשש כי בחירת המבטח תעשה שלא רק משיקולים שהם לטובת העובד. על כן יש מקום לקבוע הוראות שיצמצמו את החשש לניגודי העניינים בין המעסיק לבין עובדיו במסגרת ההצטרפות להסדרי חיסכון פנסיוני.

כמו-כן, החוזר נועד למנוע התניית הנחה בדמי ניהול במוצר פנסיוני ברכישת מוצר או שירות אחר, בהתאם לתכליתו של סעיף 57 לחוק.

2. הגדרות

"**אובדן כושר עבודה קבוצתי**" – ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי כהגדרתו בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי), התשס"ז-2006.

"**אובדן כושר עבודה אישי**" – כיסוי ביטוחי למקרה אובדן כושר עבודה שאינו במסגרת פוליסת אובדן כושר עבודה קבוצתי.

"**ביטוח חיים קבוצתי**" – ביטוח חיים קבוצתי כהגדרתו בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (ביטוח חיים קבוצתי), התשנ"ג-1993.

"**ביטוח חיים אישי**" – כיסוי ביטוחי למקרה מוות (סיכון בלבד) שאינו במסגרת פוליסת ביטוח חיים קבוצתי.

"**כיסוי ביטוחי אישי**" – כיסוי ביטוחי לאובדן כושר עבודה אישי או ביטוח חיים אישי.

"**כיסוי ביטוחי קבוצתי**" – כיסוי ביטוחי לאובדן כושר עבודה קבוצתי או ביטוח חיים קבוצתי.

"**מוצר פנסיוני**" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ט-2005.

3. התניית מוצר במוצר

צירוף מבוטח באמצעות מעסיקו לכיסוי ביטוחי קבוצתי או לכיסוי ביטוחי אישי לא יותנה בניהול מוצר פנסיוני כלשהו אצל גוף מוסדי מסוים.

4. התניית הנחה או הטבה

א. מתן הנחה בדמי ניהול במוצר פנסיוני, או מתן הטבה בשל רכישת המוצר הפנסיוני, לא יותנה ברכישת כיסוי ביטוחי.

ב. מתן הנחה בעלות הכיסוי הביטוחי, או מתן הטבה בשל רכישת הכיסוי הביטוחי, לא יותנה ברכישת מוצר פנסיוני באותו גוף מוסדי.

5. גילוי נאות

הפרמיה שתוצג למבוטח בדף פרטי הביטוח בגין כיסוי ביטוחי אישי תהיה עלות הכיסוי הביטוחי בפועל, לאורך כל תקופת הביטוח, לאחר ניכוי ההנחה שניתנה למבוטח בעד עלות הכיסוי הביטוחי. במקרה של מתן הנחה נוספת, תשלח החברה למבוטח דף פרטי ביטוח מעודכן בהתאם לאמור בסעיף זה.

6. תחולה

חוזר זה יחול על גופים מוסדיים, וכן על חברות ביטוח לגבי פוליסות כיסוי ביטוחי אישי או פוליסות כיסוי ביטוחי קבוצתי שבניהולן, ששווקו או חודשו לאחר מועד תחילתו של חוזר זה.

7. תחילה

תחילתן של הוראות חוזר זה החל ממועד פרסומו.

דורית סלינגר
הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

דברי הסבר

חוזר גופים מוסדיים 2014-9-14 "התניות בהסדרים פנסיוניים הכוללים כיסויים ביטוחיים" (16.11.14) קובע הוראות שונות על מנת לצמצם את החשש לניגוד עניינים בין המעסיק לעובדיו במסגרת ההצטרפות להסדרי חיסכון פנסיוני. בנוסף, נועד החוזר למנוע התניית מתן הנחות בדמי ניהול במוצר פנסיוני ברכישת מוצר או שירות אחר.

מפניות רבות שהגיעו לרשות שוק ההון ביטוח וחסכון, עולה כי קיים נוהג ולפיו הטבות למבוטחים הניתנות כחלק מרכישת כיסוי ביטוחי בגוף מסוים, לרבות הנחה בעלות הכיסוי הביטוחי הניתנת באופן אישי או במסגרת תעריף מפעלי, מותנות ברכישת מוצר פנסיוני המנוהל באותו גוף מוסדי, וזאת בניגוד לתכלית החוזר.

במסגרת התיקון מוצע כי איסור ההתניה יחול גם לגבי מתן הטבה או הנחה ברכישת הכיסוי הביטוחי, שכן תניה כזו עלולה למנוע מהמבוטח קבלת החלטה מושכלת באשר לגוף המנהל את המוצר הפנסיוני המתאים ביותר עבורו.

בנוסף, לעיתים קרובות, במסגרת הסכמים קיבוציים או הסכמי העסקה אישיים, קבועה חובתם של מעסיקים לממן עבור עובדיהם כיסוי ביטוחי מפני אבדן כושר עבודה או ריסק מוות. במצב דברים זה הנהנה בפועל מההטבה הניתנת אינו העובד, אלא המעסיק אשר מממן את הכיסוי הביטוחי עבור עובדו. בנסיבות אלו קיים חשש לניגוד עניינים בין המעסיק לבין עובדו במסגרת הצטרפות להסדרי החיסכון הפנסיוני, באופן כזה שעלול להוביל לכך שבחירת הגוף המנהל את המוצר הפנסיוני תעשה משיקולים שאינם בהכרח לטובת העובד ושלא בהתאם לבחירתו. בנוסף, ניגוד עניינים כאמור אינו עולה בקנה אחד עם הוראות סעיף 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, אשר תכליתו היא להעניק למבוטח חופש בחירה של המוצר הפנסיוני.